Праект — лаўрэат VII Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая Ліцера»

Актуальна

Традыцыі на сучасны лад

Захаванне і развіццё традыцыйнай нацыянальнай мастацкай культуры — адна з галоўных задач сучаснага грамадства.

Як дзеці і іх бацькі далучаюцца да родных вытокаў? Прадстаўнікі ўстаноў адукацыі, культуры, навуковай дзейнасці і сродкаў масавай інфармацыі — удзельнікі «круглага стала» «Патрыятычнае выхаванне асобы сродкамі традыцыйнага народнага мастацтва беларусаў» — змаглі ўбачыць на прыкладзе Цэнтра дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі «Ветразь» г. Мінска.

Педагогі цэнтра рознымі сродкамі імкнуцца зацікавіць моладзь культурнай спадчынай і перадаць наступным пакаленням мінчукоў народныя традыцыі. Так нарадзілася ідэя стварыць серыю работ паводле беларускіх прымавак і прыказак. Наколькі паспяхова хлопчыкі і дзяўчынкі справіліся з гэтай задачай, госці ўстановы маглі ўбачыць у выставачнай зале, дзе былі прадстаўлены творы юных майстроў. Яшчэ адна серыя — «Беларуская казка» — арганічна спалучае народныя традыцыі і сучаснасць.

«Прыгоды вожыка ў дзівосным лесе» — работа аб'яднання па інтарэсах «Майстрыхі» (кіраўнік Вера Ляўковіч-Худзінская).

Ткацтва, вышыўка, кераміка, саломапляценне — гэтаму можна навучыцца ў «Ветразі». Пятнаццаць год існуе дзіцячае аб'яднанне «Чароўная саломінка» — лаўрэат і дыпламант шматлікіх гарадскіх, рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў ды фестываляў.

— Саломка — гэта матэрыял, які вельмі шанавалі нашы продкі, — распавяла кіраўнік аб'яднання Алена Таляронак. — На занятках мы вывучаем звычаі беларусаў, знаёмім юных майстроў з традыцыйнай матэрыяльнай культурай. Радуе, што і праз гады нашы выпускнікі не забываюць рамяство. Нядаўна дзяўчына запрасіла на сваё вяселле, якое пройдзе паводле народных традыцый у Беларускім дзяржаўным музеі беларускай архітэктуры і побыту. Яна расказала, што спляла для гасцей шмат сувеніраў з саломы. Толькі лапцяў 25 пар!

Творчым калектывам-носьбітам аўтэнтычных традыцый на тэрыторыі Кастрычнікага раёна сталіцы стаў фальклорны калектыў «Мілавіца», які амаль чвэрць стагоддзя плённа развіваецца ў «Ветразі» пад кіраўніцтвам Марыі Снітко. Свае

Выступае фальклорны калектыў «Мілавіца».

заняткі юныя артысты ладзяць ва ўтульнай хатцы, дзе можна пабачыць стагадовыя ручнікі і іншыя старадаўнія рэчы.

— Вельмі важна, каб дзеці, якія прыходзяць на заняткі ў аб'яднанні па інтарэсах, ведалі родную мову, фарміравалі культуру беларускага маўлення і выказвання, з захапленнем вывучалі айчынную гісторыю, станавіліся патрыётамі сваёй Радзімы, — зазначыла дырэктар ЦДАДзіМ «Ветразь» Валянціна Румава падчас працы «круглага стала». — Засмучае, што сёння ў Кастрычніцкім раёне сталіцы няма ніводнай беларускамоўнай школы ці гімназіі. Тое ж самае з дзіцячымі садамі.

Як прагучала падчас пасяджэння, значна лепшая сітуацыя з захаваннем традыцый беларусаў у рэгіёнах, дзе на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў рэалізуюцца адпаведныя праекты. Педагог дадатковай адукацыі ЦДАДзіМ «Ветразь», навуковы і мастацкі кіраўнік Рэспубліканскага фестывалю фальклорнага мастацтва «Берагіня» Мікола Козенка перакананы:

«Мужычок з кулачок» — сумесная работа членаў гурткоў «Чароўная саломінка» і студыі выяўленчага мастацтва (кіраўнік Людміла Рагула).

— Традыцыя — гэта яшчэ і шанаванне свайго роду, любоў да сям'і, дзе лічылася непрымальным не размаўляць на мове сваіх бацькоў, казаць пра іх дрэнна. Ужо шмат гадоў замежныя навукоўцы вывучаюць культуру славянскіх народаў на аснове беларускай, бо ў нас, нягледзячы на працэсы глабалізацыі, яшчэ захоўваецца жывая народная мова.

Моўную тэму прадоўжыў старшыня Рэспубліканскай грамадскай арганізацыі «Беларускі фонд культуры», галоўны рэдактар «Краязнаўчай газеты» Уладзімір Гілеп: «Калі стваралася наша выданне, многія пыталіся: чаму яно будзе выдавацца на беларускай мове, маўляў, на рускай — большы тыраж. Я ўпэўнены: беларускае краязнаўства можа быць толькі на роднай мове. Тое ж самае датычыць рускіх і ўкраінскіх гістарычных даследаванняў».

Мастацкі кіраўнік заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь, фальклорнага ансамбля «Дударыкі» гімназіі № 14 г. Мінска Дзмітрый Ровенскі выказаў меркаванне, што ўстановам адукацыі і культуры нельга браць грошы за навучанне народным танцам, спевам.

— Пажадана, каб досвед па захаванні спадчыны, назапашаны ў цэнтры «Ветразь», быў пераняты іншымі ўстановамі сталіцы, — падкрэсліў прафесар кафедры этналогіі і фальклору Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат філалагічных навук Аляксей Рагуля.

Загадчык аддзела фалькларыстыкі і культуры славянскіх народаў Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, доктар філалагічных навук Таццяна Валодзіна зазначыла: «Галоўнае ў справе захавання мовы і традыцый — пачаць з сябе, размаўляць па-беларуску дома, на працы, каб дзеці і вучні маглі браць з вас прыклад».

Удзельнікі «круглага стала», мэтай якога было вызначэнне шляхоў патрыятычнага выхавання школьнікаў, навучэнскай і працоўнай моладзі, актывізацыя дзейнасці аматарскіх калектываў Кастрычніцкага раёна сталіцы па захаванні спадчыны беларусаў, прынялі рэзалюцыю, якая ўключае шмат слушных прапаноў. Сярод іх — азнаямленне дзяцей з традыцыйным народным мастацтвам яшчэ ў дашкольных установах адукацыі; аднаўленне ў раёне дзейнасці этнашколы; адкрыццё этнакласаў у школах і гімназіях; арганізацыя экспедыцый па рэгіёнах для вывучэння фальклору і этнаграфіі непасрэдна ад іх носьбітаў.

— Сённяшняе пакаленне маладых бацькоў больш прагматычнае, чым папярэдняе, — адзначыла настаўніца гімназіі № 14 г. Мінска Мая Ляўковіч. — Для многіх перш за ўсё важна, якая з гэтага карысць. Паняцце гістарычнай памяці — аснова, якая спрыяе фарміраванню грамадзяніна сваёй краіны, усебакова развітой асобы. Зразумела, усё адразу не атрымаецца. Да выбранай мэты давядзецца ісці маленькімі крокамі, карпатліва робячы сваю справу.

Раіса МАРЧУК,
фота аўтара

РЕПОЗИТОРИЙ